

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004125

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-11-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ХНУ імені В. Н. Каразіна № 0302-Зк/2048 від 17.12.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лобанов Дмитро Олександрович

2. Dmytro Lobanov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 054

Назва наукової спеціальності: Соціологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Соціологія

Дата захисту: 01-12-2025

Спеціальність за освітою: Географія

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11032

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 04.21, 04.21.51

Тема дисертації:

1. Центри розвитку кар'єри у складі закладів вищої освіти України як інституційний механізм адаптації студентів до вимог ринку праці: місія, виклики, проблеми та перспективи
2. Career Development Centers in Higher Education Institutions of Ukraine as an Institutional Mechanism for Adapting Students to the Requirements of the Labor Market: Mission, Challenges, Problems and Prospects

Реферат:

1. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 054 – Соціологія (Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки). – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків, 2025. Дисертація присвячена комплексному дослідженню центрів розвитку кар'єри (ЦРК) у складі закладів вищої освіти України як інституційного механізму адаптації студентів до вимог сучасного ринку праці. Актуальність дослідження зумовлена змінами на ринку праці в умовах глобалізації, цифровізації та воєнного стану в Україні. У сучасних умовах традиційні моделі працевлаштування та кар'єрного розвитку втрачають свою ефективність, що актуалізує необхідність розвитку – центрів розвитку кар'єри, які б забезпечували адаптацію студентів до вимог ринку праці. Перший розділ присвячений теоретико-методологічному дослідженню концептуальних основ розвитку кар'єри. У ньому проаналізовано класичні теорії професійної орієнтації та кар'єрного консультування, розглянуто соціологічні

підходи до професійного вибору та структурно-функціональний аналіз кар'єрного розвитку. Другий розділ розкриває центри розвитку кар'єри як механізм адаптації студентів до динамічного ринку праці. Детально проаналізовано особливості партнерської взаємодії ЦРК із різними суб'єктами: роботодавцями, державними установами, громадськими організаціями та міжнародними партнерами. Визначено місію та функціональні завдання центрів кар'єри, систематизовано їхні основні функції та розглянуто інструменти діяльності ЦРК. Третій розділ представляє емпіричне дослідження стану центрів розвитку кар'єри в Україні. Проаналізовано технології та практики діяльності центрів кар'єри, на основі чого було виявлено та систематизовано основні бар'єри функціонування ЦРК. Запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності центрів та уточнення моделі діяльності ЦРК. Наукова новизна дисертації полягає в системному визначенні засад функціонування та розвитку ЦРК у закладах вищої освіти України, ключових бар'єрів їхнього розвитку та кращих практик діяльності в умовах трансформації ринку праці та посилення вимог до професійної реалізації випускників. Результати дослідження вперше пропонують покрокову модель підвищення ефективності їхньої діяльності, інтегруючи теоретичні напрацювання та практичні рекомендації, спираючись на аналіз різних джерел емпіричних даних. Вперше в українській соціологічній літературі дослідження пропонує трикомпонентну модель факторів, що зумовлюють стагнацію центрів розвитку кар'єри в Україні, яка охоплює, мезорівень та мікрорівень. Запропонована модель дозволить розглядати розвиток ЦРК як багаторівневу систему, інтегровану в контекст державної політики, університетського менеджменту й індивідуальних кар'єрних траєкторій. Основні аспекти наукової новизни, одержані автором особисто, полягають у наступному: вперше в українському науковому дискурсі системно проаналізовано ЦРК як самостійну соціальну структуру і соціального актора, що поєднує університети, ринок праці, молодь та інститути громадянського суспільства; вперше концептуалізовано партнерство ЦРК на соціальних мікро-, мезо-, макрорівнях, що дозволило визначити трирівневі чинники, які впливають на кращі практики й основні бар'єри у діяльності цих центрів; вперше ідентифіковано кращі практики й основні бар'єри у діяльності ЦРК, а також запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності їхньої діяльності з позицій структурно-функціонального аналізу; уточнено та поглиблено розуміння місця і ролі центрів розвитку кар'єри як інституційних механізмів адаптації університетів до вимог ринку праці в системі управління університетом; розроблено рекомендації щодо формування сучасної моделі ЦРК, яка базується на персоналізованій підтримці студентів, цифрових рішеннях, постійному моніторингу, мультиакторній взаємодії та стратегічному управлінні. Практична значущість дослідження визначається тим, що воно не лише аналізує поточний стан діяльності центрів кар'єри в Україні, а й пропонує комплексні шляхи модернізації ЦРК відповідно до сучасних викликів ринку праці та тенденцій розвитку вищої освіти, а саме: налагодження міжструктурної взаємодії, розширення повноважень центрів, цифровізація послуг, розширення видів партнерств тощо. Результати дослідження можуть бути використані Міністерством освіти і науки України та іншими установами та організаціями для подальшого уточнення моделей діяльності ЦРК. Ключові слова: університети, центри розвитку кар'єри, ринок праці, адаптація, інституційний механізм, професійна орієнтація, кар'єрні стратегії, соціальний капітал, цифровий капітал, лігитимність інститутів, кар'єра, стейкхолдери, вища освіта, соціальна згуртованість, компетентності.

2. Dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy in the Speciality 054 – Sociology (Field of Knowledge 05 – Social and Behavioral Sciences). – V. N. Karazin Kharkiv National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2025. This dissertation presents a comprehensive study of Career Development Centers (CDCs) within Ukrainian higher education institutions as institutional mechanisms for student adaptation to the demands of the modern labor market. The relevance of the research is driven by transformations in the labor market under the conditions of globalization, digitalization, and martial law in Ukraine. Traditional models of employment and career development are losing their effectiveness, which highlights the urgent need to develop CDCs that facilitate student adaptation to labor market requirements. The first chapter is devoted to the theoretical and methodological foundations of career development. It analyzes classical theories of vocational guidance and career counseling, explores sociological approaches to professional choice, and applies structural-functional analysis to career trajectories. The second chapter examines CDCs as mechanisms for student adaptation to a dynamic labor

market. It provides an in-depth analysis of partnership interactions between CDCs and various stakeholders, including employers, government institutions, civil society organizations, and international partners. The chapter defines the mission and functional tasks of CDCs, systematizes their core functions, and reviews the tools used in their operations. The third chapter presents an empirical study of the current state of CDCs in Ukraine. It analyzes technologies and practices employed by CDCs, identifies and systematizes key barriers to their functioning, and offers recommendations for enhancing their effectiveness and refining their operational models. The scientific novelty of the dissertation lies in the systematic identification of the principles of functioning and development of CDCs in Ukrainian universities, the key barriers to their advancement, and the best practices in the context of labor market transformation and increasing demands for graduate employability. The research introduces, for the first time, a step-by-step model for improving CDC performance, integrating theoretical insights and practical recommendations based on diverse empirical data sources. For the first time in Ukrainian sociological literature, the study proposes a three-component model of factors contributing to the stagnation of CDCs in Ukraine, encompassing macro-, meso-, and micro-levels. This model enables the conceptualization of CDC development as a multi-level system embedded in the context of state policy, university management, and individual career trajectories. The key aspects of scientific novelty personally developed by the author include: • A systematic analysis of CDCs as autonomous social structures and social actors that connect universities, the labor market, youth, and civil society institutions; • The conceptualization of CDC partnerships at micro-, meso-, and macro-social levels, allowing for the identification of multi-level factors influencing best practices and key barriers in CDC operations; • The identification of best practices and barriers in CDC activities, along with recommendations for improving their effectiveness from a structural-functional perspective; • A refined understanding of the role of CDCs as institutional mechanisms for university adaptation to labor market demands within university governance systems; • The development of a modern CDC model based on personalized student support, digital solutions, continuous monitoring, multi-actor collaboration, and strategic management. The practical significance of the study lies in its analysis of the current state of CDCs in Ukraine and its proposal of comprehensive modernization strategies in response to contemporary labor market challenges and higher education trends. These include interdepartmental coordination, expansion of CDC mandates, digitalization of services, and diversification of partnerships. The research findings may be utilized by the Ministry of Education and Science of Ukraine and other institutions for further refinement of CDC operational models. Keywords: universities, career development centers, labor market, adaptation, institutional mechanism, vocational guidance, career strategies, social capital, digital capital, institutional legitimacy, career, stakeholders, higher education, social cohesion, competences.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лобанов, Д. О. (2025). Профорієнтаційні послуги центрів розвитку кар'єри університетів як чинник конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти на ринку праці. *Актуальні проблеми філософії та соціології*, 52, 185–190. <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.30>
- Лобанов, Д. О. (2025). Центри розвитку кар'єри університетів: міжнародний досвід, виклики й перспективи розвитку в Україні. *Габітус*, 69(1), 41–45. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.69.1.6>
- Лобанов, Д. О. (2025). Бар'єри в організації діяльності центрів розвитку кар'єри закладів вищої освіти в Україні. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*, 106, 20–27.

<https://doi.org/10.32782/2707-9147.2025.106.2>

- Лобанов, Д., & Довбиш, Н. (2025). Інституціональний соціальний капітал у взаємодії закладів вищої освіти, роботодавців та випускників. Габітус, 74, 53–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.74.8>
- Stiekolshchykova, V., Ziniuk, A., Melnykova-Kurhanova, O., Yarova, A., Lobanov, D., & Soldatenko, I. (2025c). Personal Factors Shaping Journalists' Professionalism in Today's Military Journalism. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 17(2), 629–651. <https://doi.org/10.18662/rrem/17.2/998> /WoS, Румунія, ISSN | p-ISSN 20667329 | e-ISSN 20679270. Journal ISSN registered at Romanian National Library by Editura LUMEN (LUMEN Publishing), an imprint of LUMEN Media SRL (part of LUMEN Group)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0120U101802

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Солдатенко Ірина Олександрівна
2. Iryna Soldatenko

Кваліфікація: к. соц. н., доц., 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4764-8632

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьмін Віктор Володимирович
2. Viktor Kuzmin

Кваліфікація: к. соц. н., доц., 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4940-9395

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Запорізька політехніка"**Код за ЄДРПОУ:** 02070849**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Погрібна Вікторія Леонідівна

2. Viktoriia Pohribna

Кваліфікація: д. соц. н., професор, 22.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5101-0386**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**Код за ЄДРПОУ:** 02071139**Місцезнаходження:** вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дейнеко Олександра Олександрівна

2. Oleksandra Deineko

Кваліфікація: к. соц. н., доц., 22.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3659-0861**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна**Код за ЄДРПОУ:** 02071205**Місцезнаходження:** майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:**

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голіков Олександр Сергійович

2. Alexander Golikov

Кваліфікація: д. соц. н., доц., 22.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6786-0393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Хижняк Лариса Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Хижняк Лариса Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна